

กลับไป

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหารวม วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๙

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๓๑๖๘. เรื่อง “ภาวนาย้อนศร”

ตอบ : เขาถามมา ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ไม่อ่าน

เพราะเราตั้งใจพูดไว้ใน “ฝึกสติ” เพราะคำถามนั้นมันภาวนาสองแบบ ภาวนาสองแบบ คนภาวนาแล้วเขาไปเห็นความคิดไป ความคิดหนึ่งเป็นความคิดของเรา อีกความคิดหนึ่งเป็นความคิดที่เราคาดไม่ถึง เขาไปเห็นแล้วเขาตกใจ เราถึงพูดว่า “การเห็นสติปัญญาสองแบบ สองแบบคือโลกกับธรรม”

เราอธิบายไป พอเขาฟังแล้วเขาว่าเหมือนเขาเลย แล้วเขาก็เขียนมาว่าเขาป่วย ไปนอนโรงพยาบาลหลายเดือน แต่เสียดยการภาวนา

เราอุตสาห์นะ ว่าถ้าป่วยแล้วหมอมันจะบอกเลย ห้ามภาวนาๆๆ ห้ามภาวนาเด็ดขาดนะ เพราะภาวนามันป่วยหนักเลย เราถึงพยายามจะพูดว่าการฝึกสติ ถ้าคนเจ็บไข้ได้ป่วยแล้วอย่าใช้ปัญญา ให้ฝึกสติไป ระวังพุทโธๆ ให้สติกลับมาเป็นปกติ

ถ้าเป็นปกติ คนเป็นปกติภาวนายังเจียนอยู่เจียนตาย กิเลสมันหลอกมันปลิ้นมันปลี่ยน อันนั้นนะเป็นสัจจะเป็นความจริง เป็นกิเลสของเราที่เข้าไปเผชิญกับมัน แต่คนที่ป่วยมันป่วย มันเพื่อเจอ เหมือนคนหลอนนะ แล้วเราตามความคิดไปมันจะจบไหม

ไฉนเขาเป็นอะไรนะ เป็นการฝึกหัดโดยปกติ แล้วเขาเห็นความคิด ความคิดแบบโลก กับความคิดแบบธรรม เราถึงว่าความคิดมันมีสองแบบ สองแบบ ถ้ามันเป็นแบบปกติ มันก็เป็นความคิดแบบวิทยาศาสตร์ แบบโลกเรา แต่ทำสมาธิแล้ว ถ้าไปเห็นอีกทีหนึ่ง เห็นความคิดอีก ระดับหนึ่งเป็นภาวนามยปัญญา มันเป็นความคิดสองแบบ

แต่เวลานั้นหลอนนะ มันหลอนหมดเลย มันคืออะไร มันขาดสติไง

ฉะนั้น คำถามว่า “ภาวณาย์อนศร”

ย้อนกลับไปหาหมอนะ ไปหาหมอนแล้วกินยา กินยา ยามันจะเครียด มันจะกดดันขนาดไหนต้องพยายามกินยา แล้วถ้าจะฝึกหัดก็ฝึกหัดพุทโธๆ เฉยๆ ไม่ต้องไป อู้ฮู้! เห็นห้องภาวนา เห็นห้องอะไร ไม่อ่าน มันเป็นเรื่องเพื่อเจ้า

นี่พูดถึงว่าข้อ ๓๑๖๘. ข้อ ๓๑๖๙. เขียนเข้ามาเลย

ถาม : ข้อ ๓๑๖๙. เรื่อง “อยากย้ายห้องบริการที่ชำนาญแล้วไปที่ไหนคะ”

ตอบ : กลับไปหาหมอสิคะ กลับไปหาหมอนะคะ แล้วหมอจะให้ยาคะ แล้วกินยานั้น แล้วค่อยๆ ฝึกหัดสตินะคะ ถ้ามันเป็นข้อเท็จจริง นี่คำถามนะ

แล้วเราจะบอกว่า ถ้าเป็นคนเขียนนี้เขียนมา เราจะไม่ตอบอีกแล้ว เพราะถ้าตอบแล้วนะ เขาจะไม่ไปหาหมอ ถ้าไปหาหมอ หมอบอกว่า ห้ามภาวนานะ ภาวนาไม่ได้เด็ดขาด แล้วไปกินยาซะ กินยาแล้วรักษาตัวเองให้กลับมาดีงามก่อน แล้วฝึกหัด

แล้วถ้ากินยาแล้ว ถ้าอยากจะภาวนา ก็แค่พุทโธๆ ให้จิตสงบ ห้ามคิด ห้ามคิด ห้ามใช้ปัญญา เพราะปัญญา ก็เลสมันจะหลุดไปอีกชั้นหนึ่ง แล้วเราก็จะเตลิดเปิดเปิงไป

กลับไปหาหมอ แล้วทานยา ทานยาแล้ว แล้วถ้าจะภาวนาก็เบาๆ แค่ว่าพุทโธๆ แค่นั้น
ใจ ไม่ต้องว่าจะพันทุกข์ จะมีดวงตาเห็นธรรม

เดี๋ยวมันจะมีชุด ชุดคนบ้ามาใส่ไง ไม่ต้อง จบ

ถาม : ปี ๓๑๗๐. เรื่อง “จิตคิดอกุศล”

ขณะที่ปฏิบัติธรรมอยู่โดยการเดินจงกรมตอนเย็นประมาณวันละ ๓๐ นาที แล้วในระหว่างวันกล่าวคำภาวนาพุทโธๆ ไปเรื่อยๆ ในขณะที่เกิดสติวิปริตวิปลาส คิดอกุศลจิตต่อคุณพระพุทธรเจ้า ต่อคุณพ่อแม่ครูบาอาจารย์ในทางวิปริตวิปลาส แล้วก็ล่วงเกินหยาบคาย แล้วก่ออหิงสา

กราบเรียนถามว่า จิตที่มันแว็บๆ ขึ้นมาอยู่เรื่อยๆ ยิ่งทำพยายามจะไม่นึก บ่อยๆ ครึ่งจนจะเป็นบ้าอยู่แล้วเจ้าคะ แล้วจะต้องแก้ไขอย่างไรถึงจะหาย ตอนนี้มันหยาบคายขึ้น อนาคตขึ้น

๑. ทำอย่างไรถึงจะหาย

๒. แก้ไขอย่างไร กลัวเป็นบ้า กลัวตกนรกเจ้าคะ

แค่นี้เจ้าคะ ขอบพระคุณ

ตอบ : คนเรานะ มันมีกรรมเก่า กรรมใหม่

คำว่า “กรรมเก่า กรรมใหม่” เห็นไหม การเกิดเป็นมนุษย์นี้เป็นอริยทรัพย์ คำว่า “อริยทรัพย์” เพราะการเกิดเป็นมนุษย์นี้มีสิทธิเสรีภาพ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็มาเกิดเป็นมนุษย์ แล้วศึกษาค้นคว้าจนสำเร็จเป็นพระอรหันต์ เป็นพระพุทธเจ้า อบรมบ่มเพาะนะ พระสารีบุตร พระโมคคัลลานะ ครูบาอาจารย์เราเป็นพระอรหันต์

แต่พระในสมัยพุทธกาลที่จิตใจ จิตใจไม่ถึง แล้วไม่มีอำนาจวาสนา สัตตสวัคคีย์เป็นต้นเหตุให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติวินัยมา ๒๐,๐๐๐ กว่าข้อนี้ เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติว่าห้าม นี่ห้าม เขาก็แถมเป็นอนุบัญญัติ อนุบัญญัติมากมาย

เราจะบอกว่า การเกิดสหชาติ เกิดมาพบพระพุทธเจ้าเป็นบุญกุศลมาก แต่ขณะที่บุคคลเกิดแล้วสมัยพระพุทธเจ้า แล้วก็ไปบวชเป็นพระในสมัยพุทธกาลกับพระพุทธเจ้า เหลวไหลมากมาย อย่างเช่นเทวทัต เทวทัตเวลาเขาไปถามว่าทำไมเป็นอย่างนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เทวทัตสร้างเวรสร้างกรรมมา สร้างอำนาจวาสนามาคู่กับท่านไง พระเวสสันดรกับชูชก ชูชกมาเกิดเป็นเทวทัต เขาสร้างเวรสร้างกรรมของเขา

แต่สหชาติมาเกิดพบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาได้ฉานโลกีย์ ได้ฉานโลกีย์มันมีอภิญญา อภิญญาแปลงร่างแปลงกายไปหลอกไปลวงอชาตศัตรู แต่มันไม่

เข้าสู่ธรรม ไม่เข้าสู่อริยสัจ เห็นใหม่ คนเรามันมีเวรมีกรรม มันมีบาปกรรมจากจิตนิสัยในหัวใจ ดวงนั้นมา

ฉะนั้น เวลาเราเกิดมา เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เราก็ศรัทธาในพระพุทธศาสนา แล้วฝึกหัดปฏิบัติ เติบงามวันหนึ่งประมาณ ๓๐ นาที เวลาจิตมันวิปัสสนา มันคิดแต่ความลามกจากเปรตขึ้นมาในใจของตน สบประมาท

เวลาธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา เราทำร้ายกัน ปุณฺณด้วยกัน มันก็บาปก็กรรม นี่ไปเพ่งโทษพระอริยเจ้า ไปเพ่งโทษองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันบาปกรรมสองชั้นสามชั้นนะ เราไม่รู้เลยว่าพระองค์ไหนเป็นพระแท้หรือองค์ไหนเป็นพระกะล่อน พระปลิ้นปล้อน แล้วเราก็ไปวิตก วิจารณ์ ไปวิพากษ์วิจารณ์ไป

แต่ถ้าเขาผิดไป พระที่เขาทำผิด ถ้ามันมีหลักฐาน เราก็กล่าวตักเตือนได้ เพราะอะไร เพราะเรารู้ว่ากล่าวตักเตือนให้เขาเป็นคนดีขึ้นมาไง นั่นพูดถึงว่าคนที่ใจเขาเป็นธรรม

คนที่ใจไม่เป็นธรรมไป เวลาเห็นพระทำผิดขึ้นมามันเหมาหมดเลย พระผิดหมด พระที่ทำผิดก็มี เราจะบอกว่า บวชพระแล้วจะเป็นพระที่ดีหมด มันไม่มีในโลกหรอก สังคมทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนเลว

ถ้าเป็นพระดี บวชมาเป็นพระก็เป็นพระที่ดีงาม ฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาให้ชอบธรรม ถ้าเป็นพระเลว บวชมามันก็จะเป็นพระที่เลว แล้วทำอะไรหมกเม็ดไว้ นั่นก็เป็นพระที่เลว นั่นก็เป็นกรรมของสัตว์ เป็นกรรมของเขา แต่ด้วยอำนาจวาสนาเวลามันรู้มันเห็นขึ้นมา มันก็คิดของมันเป็นเรื่องธรรมดา

ฉะนั้น เวลาถ้าคิดธรรมดาแล้ว ถ้ากรรมเก่า กรรมใหม่ ถ้ามันเป็นบุญกุศล เราก็จะพิจารณาอย่างที่เราว่านี่ ในสังคมทุกสังคมมีทั้งคนดีและคนเลว

เราเกิดเป็นมนุษย์พบพระพุทธศาสนา เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่งที่อาศัย เราก็ต้องคัดเลือกคัดแยกด้วยสติด้วยปัญญาของเรา

เราพูดบ่อย ที่ไหนมีศรัทธา ที่นั่นมีเหยื่อ

เราศรัทธาในพระพุทธศาสนาไง ครูบาอาจารย์ที่ดั่งามก็หลีกเร้น อย่างหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นอยู่ในป่าในเขา ท่านไม่มายุ่งกับสังคมเลย

หลวงตาพระมหาบัวนะ กิจนิมนต์ไม่มี สมัยที่ภาวนาเข้มข้น ไม่มีกิจนิมนต์ ท่านบอก กิจนิมนต์มันเป็นภัยกับการภาวนา เวลารับกิจนิมนต์ไปบ้านเขา ไปเรือนเขา ไปรู้ไปเห็นอะไรร้อยแปด กลับไปวัดไปนั่งคิดอยู่ครึ่งวันก่อนวันไม่จบ

เวลาที่เป็นธรรม เขาไม่มีกิจนิมนต์ ไม่ไปเรื่องโลกามิส นี่ฝึกหัดปฏิบัติ พระที่ดี ถ้าพระที่ดี พระที่เป็นแบบอย่าง ถ้าเรารู้เราเห็น มันก็เป็นประโยชน์กับเรา เห็นไหม แล้วมันก็อยู่ที่บุญกุศลของเราในใจ ในใจมันต้องคัดต้องเลือกต้องแยก

ฉะนั้น สิ่งที่เกิดขึ้น เวลาภาวนาไปแล้วเกิดจิตวิปัสส

นี่ดีมาก ดีมาก หมายความว่า เจ้าตัวยังรู้ใจว่าเป็นกุศลหรืออกุศล ถ้าเป็นอกุศลขึ้นมา เราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ใช้สติปัญญา ความคิดอย่างนี้ใช้ไม่ได้ เวลาความคิดที่เป็นความโลภ ความโกรธ ความหลง ที่มันหลอกหลวงเราตลอดเวลา เราก็ทุกข์ก็ยากอยู่กับความคิดเราเอง

ถ้าเรามีอำนาจวาสนา เราจะฝึกหัดปฏิบัติ ถ้าเราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนา ถ้าพุทโธๆ จิตสงบได้มันก็ดั่งาม เพราะสุขอื่นใดเท่ากับจิตสงบไม่มี แล้วเป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันติภูมิวิโก เป็นข้อเท็จจริง เป็นความจริงของเรา พิสูจน์ได้ เราต้องพิสูจน์ด้วยหัวใจของเรา อย่าเชื่อ พระพุทธเจ้าสอน กาลามสูตร ห้ามเชื่อๆๆ ห้ามเชื่อพระพูดทุกองค์ ห้ามเชื่อ

ฟัง แล้วมาพิจารณา แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ถ้ามันเป็นเหมือนที่ท่านพูด ใช่ แต่ถ้าเขาพูดโกหกหมดเท็จ เวลาเราเป็นสมาธินะ มันแตกต่างที่เขาพูดเลย เพราะเขาพูดโกหก แต่ความจริงมันเป็นอย่างนี้

กาลามสูตร ห้ามเชื่อๆๆ แล้วเราฝึกหัดปฏิบัติของเรา

แล้วที่นี้ถ้าจิตมันวิปัสส มันคิดอกุศล

เราก็มีสติปัญญาเท่าทันความคิดว่า ความคิดนี้เป็นความคิดที่เป็นบาป ความคิดที่จะเอาไฟเผาเรา ห้าม ห้ามคิด อะไรที่มันคิดขึ้นมา เรามีสติยับยั้งมัน ยับยั้งความคิดอย่างนี้

เพราะความคิดมันมาจากไหน

มันมาจากจิตได้สำนึก เพราะมันมาจากจิตได้สำนึก มันมาจากกิเลสใจ

เราจะพูดบ่อยมาก มีทั้งพระ แล้วฆราวาส ทั้งญาติโยมมาหาเรา ร้องไห้ นะ บอก เขาเชื่อมั่นพระพุทธศาสนา มาก แต่เวลากาวนา ยิ่งมาที่นี้ นะ เขาบอกว่าขึ้นศาลานะ มันจะเกิดคำติเตียน คำตำราพระพุทเจ้า ยิ่งขึ้นมากใกล้พระประธาน บอก โอ้โฮ! มันจะแรงมากเลย แล้วเขากลับไป เขามาหาเราตอนบ่ายๆ มาร้องให้ มาสารภาพ

เราบอกว่า ให้ทำอย่างนี้ นะ ก่อนภาวนาหรือภาวนาเสร็จแล้วให้ สพุเพ สตฺตา แม่เมตตา ขอรักษพระพุท พระธรรม พระสงฆ์ ขอรักษแก่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทเจ้า ขอรักษแก่พระธรรม ขอรักษแก่พระสงฆ์ จิตเราเป็นอกุศล มันจวบจ้วง มันทำลาย นี่เป็นบาปเป็นกรรม ขอขมาลาโทษก่อนภาวนาและหลังภาวนา แล้วฝึกหัดปฏิบัติขึ้นไป

สักพักมารายงานผลตลอด มันเบาลง มันดีขึ้น สุดท้ายแล้ว มันหายค่ะ โอ้ความคิดอกุศลหายไป

ความคิดอกุศลมันเป็นกรรมเก่า กรรมเก่าคือจริตนิสัย ความชอบของจิตแต่ละดวง ฉะนั้น สิ่งที่เป็นกรรมเก่า คือเป็นสมบัติเดิม เราแก้ไขอะไรไม่ได้หรอก เราไม่รู้

แต่ถ้ามันรู้ใจ เพราะว่าสิ่งที่เราเคารพบูชา แต่ทำไมมันกลับติเตียน เพราะเราศรัทธา เราเคารพบูชา เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา เรามีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำหัวใจ เราเคารพพระพุท พระธรรม พระอริยสงฆ์ แต่ทำไมมันจวบจ้วง มันดิ้นนินทา

เรามีสติปัญญาับยังมัน แล้วเวลาเป็นปกติ ขอรักษ แม่เมตตา ขอรักษสิ่งที่เราละลาบละล้วง มันขาดสติ มันรู้เท่าไม่ถึงการณ์ แต่ขณะที่มีสติสัมปชัญญะนี้รู้เท่าถึงการณ์ ขอขมาลาโทษ

โอ้โฮ! มันจะมีผลอย่างนั้นจริงๆ เลยหรือ

ลูกศิษย์เราหายมาเยอะแล้ว โอ้ที่จวบจ้วงๆ หายมา มากกราบขอบคุณยิ้มแย้มแจ่มใส

แต่ก่อนเราศรัทธา เรารักเราสงวนของเรา แต่ทำไมมันด่า ทำไมจิตใจสำนึกมันต่อต้านละ ทั้งๆ ที่เราก็คศรัทธาของเรา เราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพรพระพุทธานุศาสนนา เราศรัทธาใน รัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วใครวะมันมาตีเตียน ใครวะมันมาโจมตี ใครวะ แล้ว อยู่อู่คนเดียว เพราะคนอื่นไม่เหมือนเรา

ขอขมาลาโทษชะ

นี่ก็เหมือนกัน ทำอย่างไรมันถึงจะหาย แก้ไขอย่างไร กลัวเป็นบ้าเจ้าคะ

มันเป็นบาปเป็นกรรม เราไปตีเตียนผู้ที่สะอาดบริสุทธิ์ใจ เหมือนกับเราไปกล่าวโทษเขา เราไปเพ่งโทษ เราไปยัดเยียดให้คนบริสุทธิ์เป็นคนผิด ผิดสองเท่าสามเท่าละ แต่เพราะจิตใจ สำนึกหนึ่ง

จะบอกว่า เราพิจารณาของเราเอง สมัยพุทธกาลนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เผยแผ่ธรรมไป มันมีลัทธิศาสนาอื่นเยอะแยะ ในพระไตรปิฎกไปอ่าน เราเศร้ามากนะ ให้อพวก ลัทธิศาสนาอื่นมันเอาอุจจาระไปไว้บนภาชนะ แล้วเอากะดานปู เอาเสื่อปู นิมนต์พระไปฉัน ถึง เวลามันชักออก ตกไปในอุจจาระ

เขากลับมาแก้มกันสมัยพุทธกาล ไปเปิดในพระไตรปิฎก สุตตันตปิฎก มันมีการกลั่น แก้ม มีการโจมตี มีการทำลายมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล

แล้วลัทธิศาสนาอื่นมันจ้วงนางอะไร จำชื่อไม่ได้แล้ว ที่ไปด่าพระพุทธเจ้า ก่อนหน้านั้น เวลาเขาจะกลับออกจากวัด ให้ผู้หญิงนั้นเดินสวนเข้าไป แล้วพอชาวบ้านจะไปทำบุญตอนเช้า ก็ ให้เดินสวนออกมา แล้วสุดท้ายพอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าภรรยานะ เขาเอา หมอนใส่ท้องไง แล้วก็มัดไว้ แล้วก็ไปต่อหน้าพระพุทธเจ้า

“ดีแต่สอนคนอื่น ทำดิฉันตั้งครรรค์ ไม่รับผิดชอบ”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดว่าอย่างไรรู้ไหม

“เธอกับเรารู้กันสองคน”

เพราะเรื่องไม่จริงไง

“เธอกับเรารู้กันสองคน ประชาชนไม่เกี่ยว”

โอ้ย! ไปต่อว่าพระพุทธเจ้าร้อยแปด เทวดาทนไม่ไหว แปลงกายเป็นหนูลงมา แล้วขึ้นไป กัดเชือก เชือกมันขาดใจ สิ่งที่ถูกไว้ที่ท้องมันหลุดลงมานะ อู้อู! ชาวบ้านเขาจะประชาทัณฑ์เอา

อย่างนี้ในพระไตรปิฎก การกระทำอย่างนี้ใครทำมา ใครมีสิ่งใดมา เวรกรรมมันอยู่ที่จิต ได้สำนึกนั้น ทำบุญกุศลฝังไว้ในดิน ฝังไว้ในใจ ใครทำดีทำชั่วมันฝังลงที่นั่นหมด แล้วก็เวียนว่าย ตายเกิดในวัฏฏะ ตอนนีเรามาเกิดเป็นมนุษย์ ไสบริสุทธิ ไสชื่อเลย แล้วนับถือพระพุทธศาสนา แต่กรรมเก่าไ เวรกรรมที่มันได้สร้างมาไ

สพฺเพ สตฺตา แผ่นส่วนกุศล ขอขมาพระรัตนตรัย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แล้วเวลา ผีกัดดปฏิบัติ ตั้งสติของเราไว้ ถ้าเป็นปัญญาอบรมสมาธินะ แก่ไขของเรา แก่ไขของเราด้วยสติ ด้วยปัญญาของเรา

แล้วลูกศิษย์เราเยอะแยะเลย ทั้งพระ ทั้งโยมเป็นอย่างนี้ บอกนะ มีพระมาหาเราไ

“ผมเป็นพระนะ ถ้าผมไม่ศรัทธาผมจะบวชเป็นพระหรือ แต่เวลาจะภาวนาที่ไรมันด่า พระพุทธเจ้าทุกทีเลย”

เราก็สอน ค่อยๆ ให้เขาทำ ค่อยๆ ให้เขาขอขมาลาโทษ

เพราะขณะที่เราฟังโทษ ที่เราทำ เราเชื่ออาจารย์เราไ แล้วอาจารย์เราเป็นเดียรฉัตร นิครนธ์ จะทำลายพระพุทธศาสนา เราก็เฮโลไปกับเขา ถึงเวลาเวรกรรมมามันก็มาเกิดกับเราไ แหละ เกิดกับคนคนนั้น ด่าอยู่คนเดียว ทุกข์อยู่คนเดียว คนอื่นไม่รู้เรื่องเลย แล้วก็แก้ไข อย่งไรไ

สพฺเพ สตฺตา การขอขมาลาโทษ การขออภัย มันเป็นเครื่องหมายของสัตบุรุษ ขณะที่ พลัง์เพลอนั้นก็กรรมของสัตว์ ขณะนี้มีสติมีปัญญาแล้ว ขอขมาลาโทษ ขออภัย แล้วแก้ไขใน ปัจจุบันนั้น ก็นึงไ ใช้สติ ปัญญาอบรมสมาธิ สิ่งใดที่ผิดพลาด สิ่งใดที่ไม่ดีงาม ละเว้นๆ แล้วคิด แต่สิ่งที่ดีงาม มันจะดีขึ้นของมันเป็นขั้นเป็นตอน จบ

ถาม : ข้อ ๓๑๗๑. ข้อ ๓๑๗๒. เรื่อง “สงสัยในการภาวนาเจ้าคะ”

ตอบ : กลับไปหาหมอเนาะ เขาเขียนมาว่าๆ เลย เขียนมาว่าๆ เลยนะ ไ้โฮ! ร้อยแปดพันเก้า แต่เราไม่อ่าน เพราะถ้าเราอ่านแล้วเท่ากับไปส่งเสริมคนที่ผิดปกติ

กลับไปหาหมอ เวลาหมอเขาให้ยาเสร็จแล้วเขายก ห้ามภาวนานะ ห้ามภาวนานะ

เราสงสัยตรงนี้หรือ เราถึงมาบอกว่า ถ้าอยากภาวนา ก็ภาวนาตั้งสติกำหนดพุทโธเฉยๆ เพื่อตั้งจิตที่ไม่ปกติให้กลับมาเป็นปกติ ถ้าจิตมันกลับมาเป็นปกติได้

คนที่เป็นปกติภาวนา ก็เลสมันยังหลอกเกือบตาย แล้วคนที่ปกติ

ไ้โฮ! วิญญาณสองห้อง สามห้อง ห้องล่าง ห้องบน

กลับไปกินยานะ จบ

ถาม : ข้อ ๓๑๗๓. เรื่อง “วิญญาณไม่เที่ยง”

กราบนมัสการหลวงพ่อ หลายปีแล้วที่ไม่ได้ส่งคำถามมารบกวนหลวงพ่อ ลูกนั่งสมาธิภาวนาสะสมบุญไปเรื่อยๆ เจ้าคะ ต้นปี คุณแม่ได้เสียจากลูกไปแล้ว ช่วงหลังๆ ได้ใช้ความตายมาเป็นอารมณ์ภาวนา ที่ผ่านมาใช้สติรู้ลมหายใจเข้าออกและพุทโธ ธรรมะเป็นเพื่อนจิต

แม่เสียเกิดความอาลัยมาก ลองพิจารณา สติรู้อยู่กับพุทโธ (นาม) และพิจารณา ถ้าตายไม่มีลมหายใจ ผลสงบดีค่ะ ความคิดถึงลดลง ยอมรับมากขึ้นกับการพลัดพราก

แต่คำถามคือ ลูกสงสัย วิญญาณไม่เที่ยง ไม่ใช่ตัวตน วิญญาณคือลมหายใจ คือชีวิตใช่ไหมคะ

กราบขอบพระคุณหลวงพ่อในความเมตตาอย่างสูงเจ้าคะ

ตอบ : นี่พูดถึงคำถามเนาะ คำถามเขาสงสัยว่า วิญญาณไม่เที่ยง วิญญาณมันคืออะไร

ถ้าวิญญาณในสังคม ในโลก ในความเข้าใจ วิญญาณคือจิตวิญญาณ คนเราเกิดมามีกายกับใจๆ ใจ ปฏิสนธิจิตใจ เกิดในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอบปาดิเกะ นั่นคือวิญญาณ จิตวิญญาณ

แต่ที่ว่าวิญญูณไม่เที่ยงๆ

เวลาเราศรัทธาในพระพุทธศาสนา แล้วเราจะฝึกหัดประพฤติปฏิบัติขึ้นมาไง ถ้าฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ คนเรามีกายกับใจ พอมีกายกับใจแล้ว ถ้าฝึกหัดไป เราจะจับหัวใจในปัจจุบันนี้ ถ้าจะฝึกหัดปฏิบัติจับจิตหัวใจในปัจจุบันนี้ วิญญูณในชั้น ๕ รูป เวทนา สังขาร วิญญูณ วิญญูณอันนี้วิญญูณอารมณ์ วิญญูณสมบุรณ์แบบรับรู้อารมณ์ มันก็สมบุรณ์ในความรู้สึกนึกคิด

แต่ถ้าฝึกหัดปฏิบัติไปแล้วนะ เวลาฝึกหัดปฏิบัติไปแล้ว ชั้น ๕ ไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ชั้น ๕ เห็นไหม รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญูณ วิญญูณในชั้น ๕ แล้วมันไม่ใช่จิต

มันเป็นอะไรละ แล้วจิตมันคืออะไรละ

ถ้าวิญญูณปฏิสนธิคือวิญญูณตัวนี้ วิญญูณตัวจิตนี้

ฉะนั้น เวลาฝึกหัดปฏิบัติไปนะ ถึงที่สุดนะ ถ้าจิตมันละเอียดเข้าไป บุคคลผู้ที่ ๔ อวิชชา ปรมาภยา สงขาร ปรมาภยา วิญญูณ วิญญูณในปัจจุสมุปบาท เห็นไหม

วิญญูณในปัจจุสมุปบาทมันเป็นวิญญูณอยู่กับจิต ตัวจิตเป็นตัววิญญูณ วิญญูณคือธาตุรู้ สิ่งที่ถูกรู้คือรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญูณรับรู้ในอารมณ์ วิญญูณนะ ถ้าพิจารณาไปแล้ว

นี่ภาคปฏิบัตินะ ตอบแบบภาคปฏิบัติ ไม่ได้ตอบแบบภาคปริยัติ ตอบแบบทฤษฎีไง

ฉะนั้น คำถามคือ ลูกสงสัยว่าวิญญูณไม่เที่ยง ไม่ใช่ตัวตน วิญญูณคือลมหายใจ คือชีวิตใช่ไหมคะ

ถ้าวิญญูณไม่เที่ยงๆ ก็รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญูณไม่เที่ยง ถ้ามันไม่เที่ยง ไม่เที่ยงเพราะอะไร ไม่เที่ยงเพราะทำความเข้าใจเข้ามา ถ้าใจเห็นจิต ใจเห็นจิตใจ ธรรมารมณ์ อารมณ์ความรู้สึกใจ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญูณ ถ้าพิจารณาไปมันปล่อยๆ มันปล่อย มันก็สงบเข้ามาในตัวมันไป

แล้วถ้าอวิชชาปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารปจฺจยา วิญญฺญาณํ วิญญฺญาณรํภํ วิญญฺญาณ
ตัวปฏิจฺจสมุปบาทัง จิตฺตํแท้นี้ผ่องใส จิตฺตํแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส จิตฺตํแท้นี้ผ่องใส
จิตฺตํแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส

คำว่า “วิญญฺญาณ” เราจะเอาระดับไหนล่ะ

ถ้าระดับมนุษย์ของเรา วิญญฺญาณก็คือจิตวิญญฺญาณ วิญญฺญาณก็สิ่งมีชีวิต คือผีไง ว่าอย่าง
นั้นเลย คือวิญญฺญาณที่ล่องลอย จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ นั้นเป็นต้นเหตุเลย

แต่เวลามาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา เวลาฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมา ในภาคปริยัติเขาสอนไง แล้วไป
สอนอภิรรม ถ้าอภิรรมไปพูดอย่างนี้ อู้ฮู! แบบว่ามันจะเยอะเยอะไปหมดเลย แต่ถ้าจิตมีร้อย
แปดดวง

แต่ถ้ากรรมฐานมีดวงเดียว สัมมาสมาธิ จิตมีหนึ่ง เวลาฝึกหัดปฏิบัติ

นี่คำถามไงว่าสงสัย

เพราะสงสัยเฉยๆ เวลาตอบ โอ้โฮ! เดี่ยวจดไม่ทันนะ เอาแค่เป็นรากฐานเฉยๆ

ถ้าวิญญฺญาณในชั้น ๕ วิญญฺญาณแบบเราเท่าทันความคิด ความคิดถ้าสมบูรณ์แบบมันมี
รูป มีรูปคือรูปคิดเรื่องอะไร สัญญา สัญญาคือข้อมูลที่เราคิดได้ลึกซึ้งหรือแตกต่างกันอย่างไร

มันมีรูป เวทนา รูปมันมีเวทนา มันมีสัญญา แล้วสังขารปรุงแต่งคิดต่อเนื่องไปไง แล้วมัน
มีวิญญฺญาณรํภํ นี่อารมณ์ พับๆ ความคิดเร็วกว่าแสง จิตสงบแล้วมันจะรู้เห็นหมดล่ะ

นี่นักปฏิบัติถ้าเป็นข้อเท็จจริง เพราะจิตเห็นชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ เดียว
ยิ่งงงไปใหญ่ วิญญฺญาณไม่ใช่เรา เราไม่ใช่วิญญฺญาณไง

ชั้น ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ชั้น ๕ ชั้น ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ชั้น ๕

ถ้าชั้น ๕ ไม่ใช่เรา รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญฺญาณ วิญญฺญาณไม่ใช่เรา เราไม่ใช่
วิญญฺญาณ อ้าว! แล้ววิญญฺญาณไม่ใช่เรา เราไม่ตายหรือ เราอยู่นี่ วิญญฺญาณอะไรล่ะ

เราถึงได้บอกว่า มันมีลูกกิเลส มันมีหลานกิเลส มีลูกกิเลส มีพ่อกิเลส มีปู่กิเลส เห็นไหม
สังขารอย่างหยาบ สังขารอย่างกลาง สังขารอย่างละเอียด แล้วพอมันก็อวิชชา อวิชชาปุจฺจยา
สงฺขารา สงฺขาราปุจฺจยา วิญญานํ วิญญานปุจฺจยา นามรูปํ เป็นสภาวะ เป็นอะไร ปฏิบัติมันยัง
อีกไกล นี่บุคคล ๔ คู่ นะ

ถ้าไม่ใช่บุคคล ๔ คู่ จะรู้เรื่องอย่างนี้โดยรอบคอบเป็นไปไม่ได้ แล้วเวลาพูดไปมันพันกัน
วนวายไปหมดเลย เอาลูกเป็นพ่อ เอาพ่อเป็นลูก เอาลูกเป็นหลาน ยุ่งไปหมดเลย

มันมีหลาน มีลูก มีพ่อ พ่อมัน พ่อแม่ แล้วก็ปู่ ปู่คืออวิชชา พ่อแม่คือความโลภ ความ
โกรธ ความหลง ลูกมันสังขารอย่างกลาง แล้วอย่างละเอียด อย่างหยาบ เวลาปฏิบัติไปบุคคล ๔
คู่

อันนี้วิญญานไม่เที่ยง

มันเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนไว้ วิญญานไม่เที่ยง ทุกอย่างไม่เที่ยง ทุก
อย่างอยู่ชั่วคราว แปรสภาพตลอดเวลา ไปยึดมั่นถือมั่นแล้วทุกข์ แล้วเธอทำไมไม่ปล่อยวางล่ะ
เธอทำไมไม่ปล่อยวางอารมณ์ล่ะ

อารมณ์นะ มันจะสำเร็จได้ด้วย รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาน อารมณ์นั้น ถ้ามัน
ไม่เที่ยง เราก็ปล่อย เราเข้าใจว่ามันเป็นโทษ เราปล่อยเข้ามาๆ ถ้าปล่อยถึงที่สุดแล้วมันจะขาด
ถ้าขาด นั่นแหละสังโยชน์ขาด มันถึงจะเป็นข้อเท็จจริงในใจของตน

เพราะว่าธรรมะมีหยาบ มีกลาง มีละเอียด แล้วธรรมะภาคปริยัติเป็นทางวิชาการ เกีย
กันปากเปียกปากแฉะ ธรรมะในภาคปฏิบัติ ถ้าปฏิบัติไม่เป็นนะ อีลุ่มดุ่มแฉก ยิ่งชี้ไม้ใหญ่เลย

แต่ถ้าเป็นข้อเท็จจริงนะ สังเวช มันเข้าใจ เข้าใจแล้วนะ คนเข้าใจกับคนไม่เข้าใจ นั้น
กรรมของสัตว์ จบ

ถาม : ข้อ ๓๑๗๔. เรื่อง “งมยางกับฝัน แก้อย่างไรดีเจ้าคะ”

ลูกเป็นคนที่เชื่อฝันมาโดยตลอด เพราะมันจะมีลोकให้จริงซะเป็นส่วนใหญ่ ตลอดทั้งชีวิตมันลोकในฝัน เห็นแต่คนที่เราต้องมีสัมพันธ์ด้วยเนื่องด้วยกรรมเก่า และเราก็เชื่อมั่นมาตลอดว่าต้องชดใช้กรรมเก่า

จนกระทั่งช่วงหนึ่งลูกฟังเทศน์หลวงตาเรื่องวิธีตัดราคะ ลูกนำมาลองฝึกปฏิบัติจนการาคะอ่อนลง จึงพอเห็นอารมณ์ของราคะที่มันกำลังโหมเข้าใส่ แล้วเป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นเป็นคนละส่วนจากความคิดเรา ลูกจึงเริ่มเข้าใจว่ากิเลสมันลोकเราทำบาปผ่านฝัน ลูกจะต่อรองบาปได้อย่างไร

๑. จิตใจของลูกขนาดว่าแข็ง ยังโดนลोकทำ ซาติน้ำลูกจะแก้อย่างไร

๒. ถ้าจิตอ่อนลงไปอีก ลูกจะสู้กับตัวมารร้าย มันเอาบาปให้ก่อนแล้วก็ไป ลูกจะแก้ไขอย่างไรดีคะ

ตอบ : ให้ฝึกหัดปฏิบัติ พุทโธๆ ปัญญาอบรมสมาธิ ให้จิตสงบเป็นสมาธิ ให้เป็นปกติ แล้วจะเข้าใจเรื่องนี้หมดเลย

แต่มันไม่ใช่ เราฝึกหัดปฏิบัติขึ้นมาแล้วก็เชื่อเวรเชื่อกรรม เชื่ออะไร ก็คิดว่าตัวเองมีกรรมไง แล้วก็ตัดสินใจไป เชื่อไปว่าต้องใช้เวรใช้กรรม

ถ้าเวรกรรมนะ สพุเพ สตฺตา สัตว์ทั้งหลายเป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตายด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น มันเป็นอดีตอนาคต ปัจจุบันเราได้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา มีเวรมีกรรมในหัวใจเราทั้งสิ้น กรรมเก่า กรรมใหม่ มันเป็นกรรมของสัตว์ แต่ปัจจุบันนี้เราเป็นนักรบ เราจะเข้าไปตัดความสัมพันธ์ ตัดสังโยชน์ ตัดเวรตัดกรรมทั้งสิ้น

ไฉ่แก่กรรมๆ ไร้สาระ ไฉ่ว่าจะแก่กรรมๆ โทกทั้งนั้น

แก่กรรมๆ นี่ไง สมุจเฉทปหาน ตัดกิเลส ตัดพญามาร ตัดสังโยชน์ ตัดเวรตัดกรรมทั้งหมดทั้งสิ้น ไม่มีเวรมีกรรมใดๆ ทั้งสิ้น เพราะไม่มีเวรมีกรรมใดๆ ทั้งสิ้น มันถึงเป็นผู้ที่สะอาดบริสุทธิ์ใจ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าโดนลोकๆ มันโดนลोकอยู่แล้ว แล้วเราก็ตอบให้เขาลोक เพราะเชื่อใจ เพราะไปเชื่อในฝันของตัวเอง

ฝัน ฝันดิบ ฝันสุก นี่ไง ฝันดิบๆ คิดนี้ฝัน เวลานอนไปแล้วสังขารมันปรง

ถ้ามันจะเป็นความฝันที่สะอาดบริสุทธิ์ คือความฝันของพระอรหันต์ พระอรหันต์ไม่มีมาร ไม่มีกิเลสใจ

หลวงตาพระมหาบัว หลวงปู่มั่น เวลาท่านนั่งสมาธินะ ท่านรู้ท่านเห็นของท่าน เวลาท่านมาพูดกับสังคมใจ ไม่ให้สังคมติเตียนใจ

“เมื่อคืนฝันวะ” หลวงตาท่านว่านะ “เมื่อคืนเรานอนแล้วฝันวะ”

แต่ความจริงไม่ใช่ ความจริงท่านนั่งของท่าน แล้วท่านรู้ท่านเห็นของท่าน ที่นี้ท่านรู้ท่านเห็นของท่าน ท่านจะพูดไป ลูกศิษย์ลูกหาที่เคารพบูชาก็สาธุ ใจคนที่มันมีเวรมีกรรมในหัวใจของมันนะ มันก็ติมันก็เตียน ใจฝ่ายตรงข้าม ใจโฮ! มันจุดไฟเผาเลย

เวลาคำพูดของครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรม อะไรเป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ ฉะนั้นเวลาความจริงที่จะพูดออกมา สังคมที่เขาจับไม่ได้ใจ ท่านจะพูด หลวงตาพูดประจำ “เมื่อคืนฝันวะ” ฝันว่าอย่างนั้นๆ

เราฟังเราไม่รู้ ไม่ใช่ ท่านรู้ของท่าน แต่ท่านพูดเผื่อไว้ เผื่อคนจะโจมตีท่าน ท่านห่วงว่าเขาจะมีบาปมีกรรม ทั้งๆ ที่โจมตี ดี จะได้ว่าใครเป็นใคร แต่ไม่ ท่านเป็นห่วง เห็นไหม

เพราะเวลาโครงการช่วยชาติฯ อะไรๆ ก็ดีหมด ติดขัดหัวใจอยู่ประเด็นเดียว ประเด็นที่คนตกนรกเยอะ คนตกนรกคือคนโจมตี คนเพ่งโทษ คนทำลายพระอรหันต์ด้วยความคิด แล้วกรรมอันนี้นั้นจะต่อไป

ก็เหมือนคำถามที่ว่ามันนั่นแหละ ทำไมมันดำ ทำไมมันโจมตี

เวรกรรมมันจะให้ผลไปข้างหน้า เพราะอะไร เพราะว่าการกระทำ กรรมคือการกระทำ ต้องรับผลของทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว ไม่มีของฟรี ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

ท่านเป็นห่วง เห็นไหม เป็นห่วงว่าท่านเป็นต้นเหตุให้เขาทำความชั่ว ท่านบอกว่า “เฮ้ย! เมื่อคืนฝันวะ”

เราฟังอยู่นะ เราไม่เชื่อหรอก เราเชื่อนั่นแหละ แต่ท่านพูดกันไว้

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน ถ้าเชื่อความฝันๆ ความฝันของคนมีกิเลส ฝันอะไร ฝันไปใช้เวรใช้กรรม
ไง ชดใช้เวรกรรมเก่า เพราะความฝัน ความเชื่อก็ไปทำ

ก็เรื่องของคุณ

ถ้าเรื่องของเรานะ ทำความสงบของใจเข้ามา ทำความสงบของใจเข้ามา

สุดท้ายแล้วไม่เป็นประโยชน์กับใครทั้งสิ้น กลับไปกินยานะ กลับไปหาหมอ ให้หมอ ห้าม
ภาวณาๆ

กลับไปหาหมอ แล้วกินยา ทำจิตใจให้เป็นปกติ ทำจิตใจให้เป็นธรรม มันถึงจะเป็นอนาคตา
หิ อุตุนโน นาโถโดยสมบุรณ์

ถ้าไม่โดยสมบุรณ์ มันเป็นกรรมของสัตว์ เอวัง